

متن پرسش

موضوع: مبحث معرفت النفس با سلام و عرض ادب و احترام. ۱. فرمودید حضرت حق در همه جا حاضر است و با نظر به هر چه که هست می‌توانیم شاهد ظهور تام و تمام حضرت حق باشیم. به این اعتبار جناب حلاج چه دلیلی دارد که سمت و سوی ظهور حضرت حق را به جبه خود محدود ببیند و مایه حیرانی خلائق شود؟ ۲. آیا در عرصه مخلوقات که مظهر ظهور حق تعالی هستند، نقطه ای هست که مشمول دایره مخلوقات نباشد؟ ۳. رابطه حضور و ظهور حق چه رابطه ای است؟ آیا این همانی نیست؟ تشکر و سپاس.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حضور حق به حکم وحدت وجودی او همه جا به صورت تام و تمام حاضر است و حتی برای سالک تام و تمام، با همه اسماء در همه جا ظاهر است به همان معنایی که مولایمان علی «علیه‌السلام» فرمودند: «ما رَأَيْتُ شَيْئاً إِلَّا وَ رَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ مَعَهُ وَ بَعْدَهُ» ولی برای غیر سالک، در عین حضور تام به اندازه سعه سالک و ظرفیت سالک ظهور می‌کند. موفق باشید